

ES PI GROS

Lloret de Vista Alegre

BUTLLETÍ INFORMATIU Nº 38 * Juliol 1986

PRENSA
CADA

FESTES PATRONALS

Dijous dia 7 d'agost

-A les 17 hores.

Cercaviles amb un grup d'animació.

-A les 22.30 hores.

Concert musical a càrrec de la Banda de Música de Montuïri.

-A les 23 hores.

Ball de bot a la Plaça Jaume I, amb el grup "Pla de Na Tesa canta i balla".

-A les 24 hores.

Sensacional Revetla a càrrec del pirotècnic local D. Martí Jordà.

Divendres dia 8 d'agost. SANT DOMINGO.

-A les 11 hores.

Missa solemne en honor a Sant Domingo.

-A les 12 hores.

Inauguració dels cartells de la Festa del Sequer al Centre.

Inauguració de l'exposició de fotografia de Cosme Adrover.

-A les 16.30 hores.

Cucanyes, corregudes, olles...

-A les 18 hores.

Cintes.

-A les 19 hores.

Ginkama de bicicletes i motos.

-A les 23 hores.

Gran berbena amb els conjunts
SIRIX I CANYAMEL

S'ESTANC

tabacs, revistes
i papers

SANT DOMINGO 1986

Dissabte dia 9 d'agost

-A les 10 hores

Ginkama cultural

-A les 16 hores

Gran tirada local de guàtleres

-A les 17.30 hores

Campionat Comarcal de' Futbol-Sala amb equips de l'UDYR
Gran final del Torneig Local de Lloret.

-A les 23 hores

Gran berberna amb els conjunts

FENIXS I SODA

organitza:

Diumenge dia 10 d'agost

-A les 11 hores

Missa solemne.

-A les 11.30 hores

XIX Homenatge a la Vellesa organitzat i patrocinat per
l'Ajuntament.

A les 18 hores

Partit de futbol

U.E. Lloret - C.E. Santa Eugènia

-A les 22 hores

El Grup de Teatre AGARA representarà l'obra de Joan Mas
"MOLTA FEINA I POCS DOBLERS"

-A les 24 hores

Gran traca final i fi de festa

Lloret de Vista Alegre

IMPRESSIÓ

"Apòstol y civilizador"
Petra.

Dipòsit Legal: PM 623/79

NOTÍCIES LOCALS

ASSOCIACIÓ CONTRA EL CÀNCER

No fa gaire que l'Associació contra el Càncer convocà un concurs dedicat a les escoles. La de Lloret hi participà essent un dels seus alumnes un dels guanyadors.

Es tracta de Miquel Ramis Ramis "Rigo" que obtingué el 5è premi i fou obsequiat amb un Curs a l'Escola de Vela.

ASSOCIACIÓ DE LA 3ª EDAT

Dia 24 d'agost l'Associació de la Tercera Edat de Lloret té organitzada una excursió-creuer a Menorca pel mòdic preu de 3.000 pessetes. Aquesta quantitat inclou també el dinar.

Es té programat visitar les destil·leries del gin menorquí.

Per apuntar-se poden dirigir-se a En Toni Niell, com més aviat millor.

NOU MESTRE D'OBRES

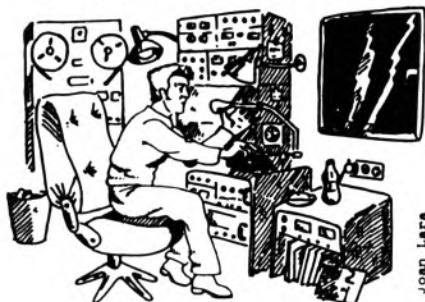
Recentment la llista de mestres dobles s'ha vist incrementada amb la nova participació d'En Pere Gelabert "Bosseta" que ha ascendit de picapedrer a mestre d'obres.

BATEIG

El passat dia de Sant Jaume fou batiat el fill d'En Bernat Bibiloni i Na Maria Bosch "de Son Servera" amb el nom de Jaume.

NAIXEMENT

Dies passats, Na Maria Alomar "Somere"ta", casada a Sineu, tengué la seva primera filla.

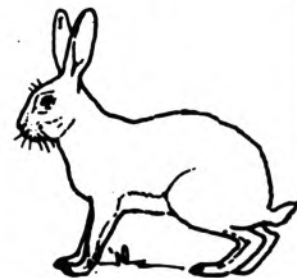

Caça divendres a partir de les 23 h.

ESCOLTAU LA RÀDIO DE LLORET

F.M. 95.5

SOCIETAT DE CAÇADORS

SOCIETAT DE CAÇADORS

Períodes hàbils de caça.

Conills: A partir del 20 de juliol es pot caçar amb podencs els dimarts i els dissabtes, amb armes de foc els dijous i diumenges. La caça del conill fineix el primer diumenge de gener.

Mitja veda: Comença el dia 24/8 fins el 4rt diumenge de setembre. Es poden caçar guatlles, tòrtoras, tudons i conills. Els dijous i diumenges amb armes de foc i cans de mostra. Els dimarts i dissabtes sols amb podencs.

Caça menor: Comença el quart diumenge de setembre fins el quart diumenge de gener. (El conill sols es pot caçar fins el primer diumenge de gener). Aquest temps es pot caçar amb cans podencs i de mostra, juntament amb armes de foc. Els dimarts, dijous i dissabtes, diumenges i festius, també el 26 de desembre.

ES PI GROS

Lloret de Vista Alegre

**BENET,- "Ma-mesté, senyora?
TONINA.- I que no se veuen...**

esports

FUTBOL-SALA

Els resultats del Torneig de Futbol-Sala que s'està desenvolupant al nostre poble durant aquest estiu són els següents:

Dia 14 de juny

Promeses 1 - Sa Rua 12
Xiripitiflàutics 4 - Xirimoies 0
Ses Basques 3 - Companyeros

Dia 21 de juny

Xiripitiflàutics 9 - Promeses 5
Ses Basques 3 - Sa Rua 8
Companyeros 3 - Xirimoies 0

Dia 28 de juny

Xirimoies 7 - Promeses 2
Companyeros 3 - Sa Rua 6
Ses Basques 4 - Xiripitiflàutics 1

Dia 5 de juliol

Xiripitiflàutics 3 - Sa Rua 10
Companyeros 5 - Promeses 5
Xirimoies 3 - Ses Basques 4

Dia 12 de juliol

Sa Rua 10 - Xirimoies 2
Xiripitiflàutics 5 - Companyeros
Promeses 3 - Ses Basques 7

Acaba la 1ª Fase.

Semifinals.

Dia 19 de juliol

Ses Basques 2 - Companyeros 6
Sa Rua 1 - Xiripitiflàutics 1

Dia 26 de juliol

Ses Basques 3 - Companyeros 10
Sa Rua 4 - Xiripitiflàutics 3.

Dissabte dia 9 d'agost es jugaran:

3er i 4art lloc
Xiripitiflàutics-Ses Basques
Final
Sa Rua-Companyeros

Amb el suport de

**l'Ajuntament de
Lleret de Vista Alegre**

SES GLOSES D'EN PERE-GIÀ

JOVENTUT

Set llegos de mal camí
i altres tantes de voltera
ses que feia de fadri,
i tota aquesta carrera
per veure es meu sebel.lí.

Millor dit sa sebel.lina
-pagesa sana i vermella-
va deixar d'esser donzella
damunt dos sacs de farina.

Ja ho deia En Pep Malferit:
"Per lo vist, va acabar
amb so cul esblanqueit".

SORT

Vaig trobar una ferradura
-diuen que du bona sort-
de llavors ençà camin tort
... no és de sa meva factura.

Es cas és que ferrar s'ase
no és tan fàcil com pareix.
S'animal bé s'ho mereix:
És ell qui mantén la casa.

Ja ho diu En Tià de Son Caramalla:
"Però el feis jeure a sa palla".

L'IVA. ARRIBA A LA PAGESIA

Des del dia 1 de gener de 1986 està en vigor l'Impost sobre el Valor Afegit (IVA), el qual suposa una sèrie de modificacions quant als impostos que graven el consum.

L'IVA és un nou impost que ve a substituir-ne d'altres, principalment:

- Impost del Tràfic d'Empreses.
- Impost de Luxe.
- Impost Especial de Begudes Refrescants.
- Impost Compensació Gravàmens Interior
- Desgravació Fiscal a l'Exportació.

En principi és un Impost que harmonitza bastant amb les directives de la Comunitat Econòmica Europea.

Hi ha uns serveis que estan exempts da quest impost (ens atindrem només als que si guin d'interès agrícola o ramader) i que són:

- Serveis de manescals.
- Prèstecs i crèdits.
- Assegurances.
- Entregues de terrenys rústics.
- Edificacions indispensables per al desenvolupament d'una explotació agrària.
- Arrendament de terrenys rústics i edificacions.

* * * *

* Anem a veure ara els tipus impositius:
Pagarem un 6% per:

- Animals i llavors.
- Medicaments i material sanitari per a animals.
- Pinsos.

Pagarem un 12% per:

- Fertilitzants i adobs.
- Productes fitosanitaris i herbicides.
- Maquinària agrícola.
- Energia elèctrica, combustible i carburants.

S'han elaborat uns règims especials per reduir les obligacions contables de registre i de documentació d'empreses i empresaris:

Règim especial d'agricultura.

-Tots els pagesos fan una sèrie de compres i d'inversions per les que han de pagar un IVA. Per rescabalar-los d'aquest IVA suportat, està previst que carreguin un 4% sobre totes les vendes que facin.

-Els compradors dels seus productes són els qui estan obligats a estendre un rebut. El pagès l'ha de firmar i ha de donar el seu número d'Identificació Fiscal. Per obtenir-lo s'ha de presentar un imprès a Hisenda donant-se d'alta en el Cens.

-A no ser que hi renunciïn expressament se consideren inclosos en el Règim Especial d'Agricultura tots els titulars d'explotacions agràries i ramaderes.

-No poden pertànyer a aquest règim els propietaris que tinguin les finques arrendades, ni tampoc els qui tinguin granges o animals i la seva alimentació es basi en més d'un 50% en pinsos o menjar de fora de la pròpia explotació.

-En funció dels requisits anunciats per poder pertànyer a aquest Règim Especial, cada pagès ha de saber si li convé i si té dret a estar-hi, ja que si no hi pot estar i no hi renuncia pot incórrer en sanció i haver de tornar les compensacions indegudament rebudes.

Règim general:

-Als pagesos que pel seu tipus d'explotació suportin molt d'IVA o facin grans inversions els convindrà més anar pel Règim General.

-Tendran l'obligació de dur dos llibres: un d'IVA suportat (pagat) i un d'IVA

repercutit (cobrat), i la diferència entre els dos totals serà el que hauran d'ingressar a Hisenda o bé el que Hisenda els tornarà.

-Els pagesos que estiguin al Règim General han de cobrar un 6% del productes que venguin.

Unió de Pagesos de Mallorca

DEVOLUCIÓ DE L'IMPOST DEL GAS-OIL AGRÍCOLA

L'impost especial del gas-oil agrícola que actualment és de 4,40 pessetes, se tornarà mitjançant un sistema de xecs. D'aquesta manera pareix que s'ajustaran més les quantitats consumides pels agricultors i els doblers que els hagin de tornar per aquest concepte.

El preu del gas-oil en poste ara mateix és de 48 pta; d'aquesta quantitat se'n dedueixen 4,50 pta. en concepte de subvenció, la qual durant tot aquest any serà la mateixa.

A partir del passat 1 de juny es poden demanar aquests "xecs-gas-oil" a qualsevol banc o caixa, essent el pagament trimestral. El justificant que se demana per obtenir-los és el Número d'Identificació Fiscal.

MAQUINÀRIA AGRÍCOLA

Matriculació: Els qui tinguin maquinària agrícola sense matricular (tractors, coseadores, remolcs, etc.) tendran fins el desembre de 1986 per poder-ho fer.

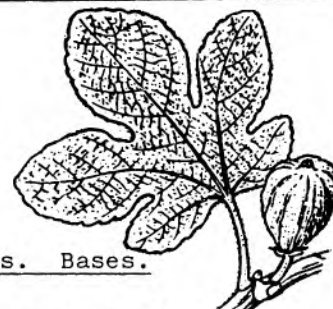
Revisió: A partir del 1 de gener de 1987 serà obligatori que tota la maquinària passi revisió:

-Màquines entre 5 i 15 anys: Revisió cada 2 anys.

-Màquines de més de 15 anys: Revisió cada any.

Aquestes revisions se faran al lloc apropiat a cada poble.

Per informació i tramitació: Unió de Pagesos (Tel. 299699) o Conselleria d'Agricultura.

FESTA D'ES SEQUER

Concurs de Cartells. Bases.

- 1) Durà la següent inscripció:
FESTA DEL SEQUER
13 de Setembre
Lloret 1.986
- 2) El dibuix farà referència a la inscripció.
- 3) Mides: 60 X 40.
- 4) Pintura: Blanc i negre.
- 5) Termini d'entrega: Fins dia 1 d'agost, en el Centre, durant l'horari establert
- 6) Premi de 5.000 pessetes al guanyador i publicació del cartell.
- 7) Tots els cartells quedaran propietat de la Comissió que organitzarà una exposició durant les Festes de Sant Domingo.

CORRECCIÓ DE BARBARISMES

referents a:
EL CARRER

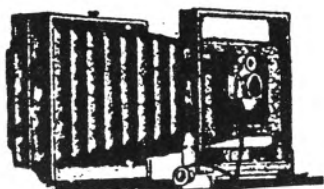
Barbarisme   Forma correcta

ACERA	voravia, vorera
ALCANTARILLA	claveguera
ALUMBRAT	enllumenat
BARRIO	barri
BASSURA	fems, brossa
BATXE	clot, sotrac
CAMION	camió
PARAFANGOS	parafang
RASCACIELOS	gratacel
SEMAFORO	semàfor
TRAFIC	trànsit
XOQUE	xoc, topada

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

Retratos

- Nom i llinatges:
- Rafel Gelabert Cerdà.
- Lloc i data de naixement:
- Lloret, 15 de juny de 1969.
- Professió:
- "Estudiant".
- Signe zodiacal:
- Gèminis.
- Malvicis:
- Bastants, però encara no tots.
- Virtuds:
- La gent diu que molt poques.
- Menjar preferit:
- Pollastre i puré de verdures.
- Beguda preferida:
- Cervesa, aigua i taronjada.
- Un esport:
- Bàsquet.
- Música preferida:
- Quasi tota.
- Un cantant o conjunt:
- Mark Knofler.
- Un escriptor:
- Quevedo.
- Un llibre:
- "Quizás nos lleve el viento al infinito.
- Lectures preferides:
- Totes les entretingudes.
- Una pel·lícula:
- "Sombras eléctricas".
- Un actor i una actriu:
- Paco Rabal i Audrey Hepburt.
- Un personatge històric:
- Mahoma.
- Un pintor:
- Goya.
- Un color:
- Vermell.

- Una afició:
- Riure.
- Què t'agrada més de la vida?
- Que comenci cada matí.
- I quina cosa manco?
- Que després comença la feina.
- Què t'agradaria esser i no ets?
- Una persona que fes les coses sense fer enfadar la gent.
- Un ideal:
- La justícia i la llibertat.
- Odi:
- A estones.
- Què entens per amistat?
- No l'entenc.
- I per amor?
- Donar una mà malgrat et faci mal.
- La dona ideal:
- Intel·ligent i independent.
- Què valores més en una persona?
- La sinzeritat i la humilitat.
- Què opines del divorci?
- Aixecar-se d'una travelada.
- Un fet important en la història:
- La guerra del Vietnam.

- Una bandera:
- La nostra.
- Afil·lació política:
- Vaig a peu.
- Tendència política:
- Igual que l'afiliació.
- En Miquel "Barqueta".
- Un polític nacional:
- El qui dugui la barba més llarga.
- Què li falta a Lloret?
- M'agrada així com és. Si li posam alguna cosa ja no serà Lloret.
- Què penses de l'Ajuntament?
- Que està devora l'església.

GLOSES D'UN LLORITÀ

Jo me'n vaig anar a Ciutat
però vaig tornar tot d'una,
perquè hi havia a Sa Comuna
es nostro Pancaritat.

* * *

No em miris per tan valent,
ni tampoc per homo pur,
mos han pujat es consum
i paga a s'Ajuntament.

* * *

Tant m'alegren dones veies
com un tió socorrat,
com un arbre carregat
de formigues carnisseres.

* * *

Ara bevem vi de bóta,
això és fora indubtar;
tu no sabràs contestar
an En Nadal de Sa Rota.

* * *

Es qui és nat morrioner
sempre sap fer morrions;
i el qui és nat per fer cançons
tota la vida en sap fer.

Qui es diumenge vol fer planta
sol fer tard an es dilluns;
vol caminar amb sos peus junts
i ben aixecat no s'aguanta.

* * *

A Campos quan hi ha suc
s'acomenen a Sant Blai;
i noltros an aquest ball
encara no hem begut.

* * *

Enguany es cantar no em prova,
antany cantava més bé;
jo em pens que m'hauré de fer
d'una branca de noguer
una gargamella nova.

* * *

Un dia me passejava
p'es camí de Son Boló
i vaig veure un aubó
que la gent el se mirava;
i a la seva ombra hi estaven
cent auveies i un pastor.
Tenia sa soca torta,
no n'havia vist cap mai,
i enmig tenia un badai
que hi cabia tot Mallorca.

III Premis Premsa Forana. "MANACOR", "PORTULA" I "ES SAIG" RESULTAREN GUANYADORS.

Dissabte 28 de juny
va tenir lloc l'entrega dels
"III Premis de Periodisme
Premsa Forana" en el molí
d'En Gaspar. Els guanya-
dors d'aquest any, segons el
veredict del jurat que for-
maven Miquel Duran, Se-
bastià Serra i Gaspar Sa-
bater, han estat els se-
güents:

Sebastiana Carbonell,
pels seus reportatges publi-
cats en el setmanari "Manac-
cor Comarcal".

Magdalena Perelló i Da-
mià Quetglas pel treball "Els
noms tradicionals dels nos-
tres carrers" publicats a

"Pòrtula" de Marratxí.

"Calaix de Sastre",
pseudònim darrera el qual
un col·laborador de la re-
vista "Es Saig" d'Algaida ha
publicat uns articles de co-
mentari i opinió, que atesa
la continuïtat i qualitat que
el jurat hi ha sabut veure,
l'han fet mereixedor del
Premi d'Honor d'enguany.

Els tres premis estan
dotat amb la quantia de
30.000 pts. i el Premi
d'Honor obté, a més, una es-
cultura de Pere Pujol. La
festa d'entrega de premis
congregà representants de
publicacions de tot Mallor-
ca i comptà amb l'assistèn-
cia del Sr. Conrado en nom
de l'entitat patrocinadora, la
Caixa d'Estalvis de Balears,
dels membres del Jurat Srs.
Serra i Sabater, i de la tota-
litat de la directiva de
l'Associació de la premsa
Forana de Mallorca.

Aquí podem veure que l'any 1903 ja es qüestionava el tema, ara tan de moda, de la llengua, si bé sembla esser que per aquell temps la nostra surava un poc més que no ara. A La Ciutat de Mallorca de principis de segle hi havia molts més periòdics en català que no ara -ara no n'hi ha cap- i això que la gramàtica i ortografia encara estaven per fixar.

¿Y per que en mallorquí?

Qualcú qui mos vol be, mos sermonava y deya que a n'aquesta GAZETA mos convenia més ferla sortí parlant en castellà; per que axí seria més ben entesa y ben rebuda.

Segons y com, per ventura tenia raó.

Pero... la veritat: encara que axí fos, no mos ha bastat cò per afegí un periòdic més, a tans d'altres com ja'n tenim en castellà (més o manco salprés de mallorquí) y que per lo metex, un de novell no hi fa fretura. Mos feyen present que d'aquesta manera será precís traduí per llarc, ara per ara... ¡Y bé! Traduí per traduí, encara estíam més y creim més fácil traduí qualque vegada des forasté a n'es mallorquí, que no axò d'havé de capgirá sempre seguit a un'altra llengo ló que *en mallorquí* pensam y tenim dins es cervell, abans de posarho en lletra de motlo.

A molts de mallorquins mos ne pren en s'escriure, talment lo metex que en so parlá. Mos amellam en llengo qualsevol sia, diferent de sa des néxe... y ¡tacl! travèlam a cada punt, y mos ho conexen; y creim haverho diá de lo millò, y mostram sa filassa. Pocs son es qui s'en alliberen.

Segons de lo que haguéssem d'escriure y de tractá, encara-encara podria essé que sa pomposa y sonora llengo castellana mos fos estada més convenient y preferible. Però aquí, en aquesta GAZETA mallorquina, per mallorquinetjá sempre seguit, escriguent y tractant a la mallorquina de fets y asuntos en sa major part mallorquins, sa elecció de llengo per cap estil podia parexermos dubtosa.

Si l'hem encertada o l'hem errada, qui u dirá será es públic, amb sa rebuda que mos fassa. Noltros creim havermos senyats amb sa mà dreta.

«LA CRIDA»

La Crida a la Solidaritat en defensa de la Llengua, la Cultura i la Nació Catalanes està fent una campanya de recollida de 100.000 signatures per demanar que les institucions europees incorporin el català com a llengua de ple dret, que les institucions nacionals catalanes treballin activament perquè el català recobri la situació de llengua normal i habitual en la societat dels Països Catalans, i també que les empreses públiques i privades incorporin urgentment el català als seus serveis i impulsin la llengua tant en les seves relacions amb l'exterior com amb els propis treballadors.

Aquesta fotografia fou realitzada amb motiu d'uns exercicis espirituals que tengueren lloc l'any 1.945 al convent de Ca Ses Monges de Lloret.

Les fotografiades són:

Fila de dalt. Antònia "Llofriva", Catalina "Xiu", Margalida "d'es Pou", Catalina "Sabatera", Manuela "Rosseta", Catalina "Blanca", Bel "Sastre", Maria "Pomera" (+)

Fila d'enmig. Antònia "Ferrera" (+), Margalida "Llubina" (+), Sor Francisca del Sagrat Cor, Maria "de Son Mas", Bet Maria Seransa", ? , Maria "Ferrera", Catalina "de Sa Farinera".

Fila de baix. Margalida "Senyora", Magdalena "Boivassa", Magdalena "Putxeta", Bel "Traqueta", Maria "Molla", Catalina "Company".

Fotografia cedida per Catalina Gomila

En Sebastià Llabrés, natural de Lloret i que fou Campió de Balears de Boxa, al qual dedicarem unes pàgines del número 19 de la nostra revista, ens ha deixat recentment.

CORRECCIÓ DE BARBARISMES referents a: ALIMENTS

Barbarisme   Forma correcta

ALMIBAR	almívar
ANXOA	anxova
ATUN	tonyina
CALDO	brou, suc
FIAMBRES	carns fredes
JAMON	cuixot, pernil
MAIS	blat de les Indies
MANTEQUILLA	mantega
MERMELADA	melmelada
PASTEL	pastís
QUEMA	crema
SIFON	sifó

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

PER ON PASSA EL NOSTRE FUTUR ECONOMIC?.

Cada dia es fiesta en Mallorca..." deia una d'aquelles velles cançons que s'utilitzaren per promocionar la nostra illa entre els peninsulars que cercaven un lloc on passar les seves vacances estiuencques, o el seu viatge de noces.

Jo no he cregut mai que cada dia sigui una festa a Mallorca, ni tan sols en l'Estiu que és quan més trui hi ha, però aquesta deu ser la imatge que deuen tenir els devers quatre milions de turistes que l'any passat ens visitaren. De fet tots aquells llocs d'atracció turística solen tenir una imatge estereotipada de lloc alegre i fester, i si no, intencionalment, per exemple, imaginar-nos com deuen ser Miami, Hawaii o les Illes Canàries, després d'haver vist en pel·lícules, documentals o films publicitaris, ambients prefabricats dedicats a la captació turística.

Els europeus del nord, per exemple, deuen tenir una imatge ben curiosa de nosaltres, una imatge basada en la publicitat i en la promoció turística, feta sobre els tòpics del Sol, de les platges, de la tranquil·litat, de l'ambient fester i, fins i tot, de les curses de bous. Confii que, a hores d'ara, la publicitat no els faci creure que els mallorquins anam vestits de toreros pels carrers i que les mallorquines van vestides d'andaluses tot el dia.

Es evident que nosaltres, els illencs, però molt especialment els mallorquins i els eivissencs, li devem molt al turisme que ens ha visitat aquest darrers vint-i-cinc anys. Les divises que ens han anat deixant els visitants, europeus especialment, ens ha fet pujar el nostre nivell de vida considerablement, així com la nostra renda familiar (que en aquests moments és la primera de l'Estat espanyol) i, com a conseqüència, la nostra capacitat de consum. També el turisme ha tengut una forta influència en altres aspectes, com és ara els nostres costums, les nostres estructures socials, el paisatge i l'augment de la població derivat sobretot de la immigració produïda per la gran oferta de treball que hi ha hagut fins fa uns quants anys.

Les nostres illes- ara ja totes, amb la progressiva incorporació de Menorca- depenen totalment de la indústria turística, del mono-cultiu del turisme, per poder viure i sobreviure. Les dades així ens ho demostren:

Producte Brut de les Illes Balears i Pitiüses per sectors de producció.

	1964	1967	1972	1977
Primari	15,6%	13,2%	7,5%	5,2%
Secundari	25,4%	24,7%	20,7%	22,5%
Terciari	59,0%	62,1%	71,8%	72,3%

Les xifres deixen ben clar el fet del retrocés del sector primari, d'un estancament del sector secundari i d'un augment progressiu del sector terciari, quant a la seva incidència en el nostre P.I.B. Val a dir que tant el sector primari com el secundari depenen d'una forma directa o indirecta del sector terciari, especialment del sub-sector turístic.

Molt encertadament afirmava l'economista Miquel Alenyar: "Els desequilibris que presenta la nostra economia no es deriva de la seva forta especialització turística. Més aviat ens assegura un grau satisfactori d'estabilitat econòmica" (2). Es clar que la indústria turística illenca no és la culpable dels desequilibris econòmics que tenim, tal com ens ho poden demostrar altres països que, al costat del conreu de l'activitat turística, tenen també una diversificació en altres branques productives com la indústria, i, de fet, tal com diu en Miquel Alenyar, el turisme és ara mateix la garantia de l'estabilitat econòmica en el nostre cas. Clar que aquesta estabilitat està condicionada per un fet important; que la demanda turística mantengui els seus actuals nivells respecte de l'oferta.

Si deixam de costat les conseqüències no sempre positives del turisme sobre aspectes socials, culturals i polítics, en la nostra petita societat illenca, no hi ha dubte que la dedicació a l'activitat turística és un bon negoci, sempre que hi hagi un equilibri

entre l'oferta i la demanda o que, fins i tot, la demanda assoleixi nivells més alts que el de l'oferta. L'oferta turística ha anat augmentant en aquests darrers anys en una expansió sense precedents, mentre que la demanda es troba sempre condicionada per la promoció turística, per la publicitat, per les fluctuacions monetàries i els esdeveniments mundials. Fins ara el nivell de demanda turística en les nostres Illes han estat bons, positius, fins i tot ultrapassant els nivells de l'oferta:

Tota l'economia de les nostres Illes depèn ara mateix del turisme i això em pens que pot arribar a ser preocupant, pel fet que tota una societat, tot un poble i encara més una illa, un grup d'illes, vagin depenent exclusivament de l'explotació turística, una indústria condicionada per molts factors que la poden desequilibrar en qualsevol moment i sense avís. El turisme de masses, en el qual s'han especialitzat les nostres Illes, es troba permanentment condicionat per un bon grapat de fets abans de decidir-se a venir a les nostres Illes i deixar les seves divises; els interessos dels tours operadors, les fluctuacions monetàries... Recordem com, per exemple, aquella llarga vaga dels miners britànics va tenir una forta influència en la temporada de l'any passat en algunes zones concretes de la nostra illa, o pensem en la influència que ja comencen a tenir les amenaces de Gaddafi aquest any.

Viure del mono-cultiu turístic no crec que sigui bé per a la nostra terra. Començaria a ser hora de plantejar-se seriosament quines altres sortides pot tenir la nostra activitat econòmica, perquè el que no es pot dubtar és que qualche dia la demanda turística començarà una regressió que ningú podrà evitar, motivada per factors interns o externs al sector, però

sense dubte inevitables. Poca imaginació hi ha hagut fins ara en aquest sentit, però tampoc no n'hi ha hagut massa per intentar adaptar o reconvertir el sector, segons les conveniències o les circumstàncies. El turisme que ens visita cada any és un turisme de masses i això s'ha especialitzat la nostra indústria turística, mentres, per exemple, els aqüífers s'acaben, el paisatge es segueix urbanitzant sense massa mirament i el turisme de qualitat cerca altres indrets més tranquils en altres llocs de la Mediterrània o del Caribe.

A mig termini és del tot impossible equilibrar l'economia de les Illes, o, almenys, no fer-la tan dependent del sector terciari i, concretament, del sub-sector turístic, però tanmateix no es veuen indicis que ens demostrin que s'intenta posar una solució a això o que, almenys, s'intenten cercar unes altres sortides per a la mateixa indústria turística. Per tant, i mentre la mamella funcioni, nosaltres, la nostra renda i la nostra economia podren anar endavant. Si ho miram per aquesta banda no hi ha dubte que fins i tot podrem arribar a creure'ns que "cada dia es fiesta en Mallorca...?", però per quant de temps més?.

RAMON TURMEDA

(1) Dades de 1964, 1967 i 1973 obtingudes de "Panorama economico de Baleares", servicio de estudios del Banco de Bilbao, 1977 Dades de 1977 obtingudes del Anuario El País, 1982

(2) "Una política econòmica per a les nostres illes", Miquel Alenyar i Fuster, Monografies O.C.B. n.º 9, 1979.

Article aparegut a l'informatiu cultural de Marratxí "Pòrtula" (Nº50).

Un número de circ profitós

Formaven una singular i desigual parella estrofolària, l'un petit, escarransit, un tap de barral caranegre, de mal gènit continu i repelòs, murri i desconfiat. El seu company era el revés de la moneda, camallarg i fornit, de tors ciclòpic, cabells rossos, de cara alegre i esguard obert i simpàtic.

Al primer l'anomenaven «el Menut», era de Massanassa, fill de llauradors, però per coses de la vida vivia des de feia molts anys al carrer de Morvedre de la ciutat de València. El seu consort, encara que nascut al Cabanyal, tenia tot l'aspecte d'un mariner nòrdic, segurament en la seua sang hi havia gens d'antics vikings; de mal nom li deien «la Cavall».

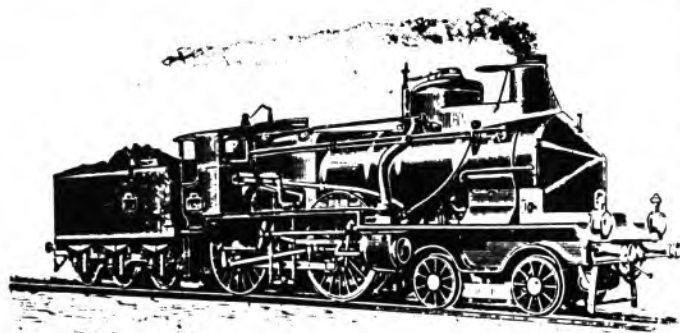
Es coneixien de molts anys enrere; «el Menut», d'aficions sospitoses per a una senzilla llar de llauradors, havia fugit de casa de ben jove i a la propera ciutat freqüentà ambients adients a les seues inclinacions.

«La Cavall» treballava en un circ de mala mort, i el comboià per formar una parella artística. Era un dels components del grup «Los cóndores humanos» que treballaven en el trapezi fent quatre tombarelles.

Una vegada junts crearen la parella en un número de saltimbanqui; «el Menut» hi feia de paquet.

Componien un matrimoni ben avingut a estones, però avui era un mal dia, la baralla havia estat fenomenal.

— Vine aci bagassa...! — cridava «el Menut» vermell d'ira perseguint «la Cavall» que, adelerat, corria per tot el pati posant

cara de por, però en realitat mig faceciós—.

La resta dels reclusos se'ls miraven indiferents, sense intervenir, acostumats ja a escenes semblants. Corria l'un darrere l'altre zigzaguejant la roda de passejants que amb un aire las i avorrit complien la seua obligació d'estirar les cames i escampar la boira després d'hores i hores a la cella.

La corredissa no s'acabava, semblaven dos xiquets jugant a la piu a l'hora d'esbarjo o a la sortida de classe.

— Me la pagaràs, figa torta...! Què és açò de gitar-te amb un altre, perduda...!

«La Cavall», fent-se el poregós, corria com un boig; l'espectacle era còmic. «El Menut» es veia cada vegada més furiós, la ira el cegava; finalment l'arraconà sota la garita del sentinella i allí mateix descarregà un seguit de cops de puny i potades al perseguit, el qual ara, acovardit de veres, li deia:

— No, que t'equivoques, que no és aixina...!

L'escena resultava força estranya, el més grandot, si haguera volgut, d'una empenta l'haguera allunyat diversos metres com una pilota, i en canvi aguantava els cops tapant-se la cara com fan els xiquets quan la mare els pega baticuls. Segurament sentia un cert plaer en ésser estomacat davant de tota la població reclusa de la segona galeria.

Aquesta galeria era la dels «xoros» més empedreïts, com si

diguéssim l'aristocràcia dels baixos fons; allí es reunien el Gotha de la delinqüència. Gent amb responsabilitats judicials greus; res de la pobra purrialla dels desgraciats «quinzeneros», tots els llogaters d'aquesta segona galeria ho eren per causes penals importants, delictes d'alta categoria professional entre els transgressors de la llei, reincidents que arriben als més alts graus de mestratge.

L'expres de València a Madrid havia escalat l'esglaó de l'altiplà, les rectes de la Manxa s'esterien davant d'ell, ara havia arribat el moment en què li esqueia el nom d'expres, a tota màquina corria per la planúria i els vagons trontollaven tot dansant un ball infernal amb una velocitat punta de cent quilòmetres per hora. Un baf de vapor, fum i polsim de carbonet envoltava el comboi. Els xiulets de la màquina sonaven com crits alegres demostrant la satisfacció d'assolir una velocitat de tren europeu.

Ara agafava l'ampla corba de Chinchilla del Monte Aragón travessant terres planes, després vindria Albacete, amb parada i fonda a les tres de la matinada, i seria aleshores quan l'assedegada locomotora prendria aigua per sadollar la set després de la vertiginosa cursa.

Tots els passatgers intentaven dormir amb els llums mig apagats. S'obrien i tancaven les portelles amb esclats i soroll de ferralla, s'oïen els crits dels venedors de navalles i ganivets que pujaven en aquesta estació, darrere seu entrava una bafarada d'aire gelat i humit, anaven d'un vagó a l'altre molestant la gent que dormisquejava en els seients:

— «Navajas! cuchillos y navajas...!» — oferien amb veu rogallosa i lúgubre amb un davantal de cuir curull dels atifells que anunciaven—.

L'eixida d'Albacete era el moment esperat per actuar els nostres dos viatgers. Era l'hora d'enfilarse a la coberta dels vagons, pujar al sostre i situar-se per l'atac.

«La Cavall» i «el Menut», amb espardenyes de sola de goma i

IMPEDIM EL FOC AL BOSC

**PROTEGIR
LA NATURA
ÉS DEFENSAR
LA NOSTRA
TERRA**

**PLATAFORMA ECOLÒGICA DE LA
CRIDA A LA SOLIDARITAT**

Aquest conte l'heu publicat al setmanari "Canigó"

Nº 799, 29 gener 1983

granotes blaves, s'havien situat damunt d'un dels vagó-llit i quan el comboi agafava velocitat abans d'arribar a La Roda iniciaren la «feina».

S'havia d'actuar amb llestesa i precisió. «La Cavall» havia inventat uns ormeigs de cuir i ganxos de ferro que li permetien de fixar-se fortament amb els peus al sostre del vagó i així quedava amb les mans lliures. Aleshores subjectava amb grapa forta els turmells de l'escarransida figura del seu company i el feia reslliscar suaument cap per avall fins que encaçava la finestra del compartiment de luxe en el qual el viatger descansava confiadament.

La finestrella estava generalment mig oberta i al costat hi havia el penjador on els viatgers deixaven la roba. L'operació havia d'ésser delicada, segura i ràpida. Ficava la mà suaument i pispava la cartera, el portamonedes, el rellotge i qualque ploma estilogràfica, els hàbils «bàstes» actuaven llestament.

Era una pesca fructífera sempre, però hi havia la incògnita d'un resultat variadament profitós.

Amb més rapidesa que el baixava el tornava a pujar, un bon número de circ complicat i perillós, en el qual es jugaven la vida, solament hi faltava el redoblar dels tambors i la frase ritual: «Más difícil todavía...!».

A gatameus arribaven fins el vagó de cua, baixaven del sostre i abans d'arribar a Alcázar de San Juan ja ho havien desat tot i estaven preparats per baixar del tren.

En un altre de mercaderies retornaven a València passant per Alacant, l'objectiu era no deixar-se veure per les parelles de civils que feien la ronda de vigilància.

Aquest numeret de circ fet de matinada i sense públic ni aplaudiments els produïa més beneficis que el que feien abans, la cosa durava ja dos anys i no se'n penedien pas.

«**D**on» Camilo havia treballat de valent tota la setmana. Les responsabilitats del seu càrrec al front del Ministeri de Governació eren feixugues. El nou Estat construït després de la victòria militar necessitava una mà forta per fer passar per l'adreçador els milers d'enemics que no sabien apreciar els beneficis de «la España Imperial».

Tornava de València on havia estat uns dies per assumptes oficials. Malgrat el sotragueig del vagó-llit, «don» Camilo dormia plàcidament amb la son que dona el deure acomplert.

Arribat al terme del viatge i en anar a vestir-se s'adonà que misteriosament l'havien robat. Li mancaven tots els objectes de valor de l'americana, i el magnífic rellotge «Longines» d'or amb una gruixuda cadena i penjoll que duia a l'armilla i que li havien regalat pels seus «mèrits».

La ràbia l'encegà i cridà:

— «A mí, precisamente a mí...! Los quiero vivos o muertos, se van a acordar toda la vida...!»

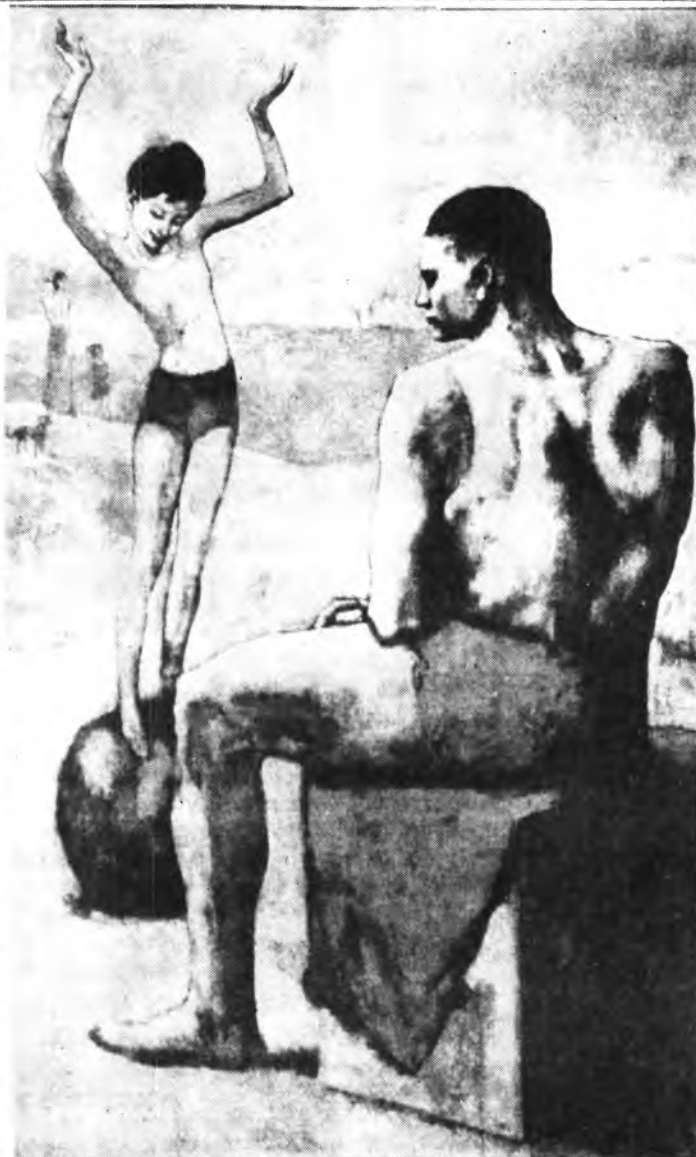
Les ordres foren donades immediatament, enèrgiques i tallants, es mobilitzà tota la policia i naturalment foren detinguts els autors.

Així, d'aquesta manera, s'estroncà la font d'ingressos que els produïa aquell insòlit i perillós número de circ!

Gonçal Castelló

PUB S'ESQUEIX

Els qui vulguin adquirir "Es Pi Gros" o subscriure-s'hi ho poden fer a S'Es tanc o a S'Esqueix.

PICASSO

ANDREU RAMIS PUIGGRÓS ("Rosset") impartirà un dels cursos que se celebraran a l'Escola d'Estiu d'enguany. El curset es diu "Un diàleg amb els objectes: Aproximació didàctica als oficis artesans".

NOFRE MIR (de Campanet) tornarà ésser segons les darreres notícies, el tercer mestre de l'escola per al curs escolar vinent.

PETRA C. TOMAS ("de Can Poleo") va batre en els transcurs dels darrers Campionats de Balears d'Atletisme el record dels 5.000 metres marxa. Ha estat una dels dos atletes de Balears que han estat seleccionats per assistir als Campionats d'Espanya que se celebraran el proper mes d'agost.

LA BANDERA I L'ESCUT DE LES NOSTRES ILLES

INTRODUCCIÓ

Els diccionaris defineixen el terme **bandera** con «tros de tela ordinàriament rectangular fixat per un dels seus costats a un pal que serveix com a símbol o insígnia d'una nació, d'un estat, d'una ciutat, d'una dinastia, d'una autoritat, d'un partit, d'una associació, etc. o com a signe per a identificar situacions jurídiques, militars, tècniques, etc.».

L'ús de la bandera als països occidentals comença al segle XII, i està relacionat amb l'estendard, el penó i altres insígnies molt més antigues, que servien per a indicar la presència d'un alt càrrec o per a identificar en la guerra les partides amigues i enemigues. L'ús de la bandera va relacionat també amb l'escut. Els escuts aparegueren a Europa occidental també a partir del segle XII, originats per la necessitat de distinció dels cavallers en el camp de batalla.

Durant l'Edat mitjana i fins el segle XVII, les banderes foren símbols de dinasties, autoritats, ciutats o cossos militars, però no d'estats o nacions, encara que algunes, com la suïssa, l'anglesa o la catalana, foren usades en aquest sentit. A partir de la Revolució francesa i la independència nord-americana es generalitza l'ús de la bandera com a símbol nacional.

Les nostres illes, juntament amb València i el Principat de Catalunya tenen una ensenya mil·lenària que durant segles fou coneguda i respectada en tot el món: les quatre barres.

LES QUATRE BARRES: SÍMBOL DE TOTES LES TERRES CATALANES

Una llegenda n'atribueix l'origen a l'emperador franc Lluís el Piadós, que hauria dibuixat sobre l'escut daurat del comte de Barcelona Guifré el Pilós (878-897) les quatre barres vermelles amb quatre dits mullats amb la sang del comte, que rajava de les ferides rebudes en batalla contra els normands. Això deu ser, però, una llegenda fantàsica.

Escut de les Illes

Les quatre barres apareixen documentades per primera vegada en un segell del comte de Barcelona Ramon Berenguer IV, corresponent a un document del 1150. En el principi el nombre de barres era fluctuant, però des del segle XIII tendeix a fixar-se en quatre.

Senyera de les Illes

De l'escut les quatre barres passaren a la bandera, disposades de forma horitzontal. La bandera quatribarrada, la **senyera**, apareix documentada per primera vegada en una pintura del segle XIII, al Palau Aguilar de Barcelona, que representa la conquesta de Ciutat de Mallorca per Jaume I.

L'escut i la bandera de les barres foren els dels comtes de Barcelona i posteriorment dels reis de la Corona catalano-aragonesa (Aragó, Catalunya-Principat, València, Mallorca, Menorca, Eivissa) i els propis de tots aquests pobles. Els reis de la casa de Trastàmara no alteraren les armes reials i Alfons el Magnànim les implantà, fins i tot, al regne de Nàpols.

Durant l'època que les nostres illes, juntament amb algunes comarques del nord de Catalunya formaren un regne independent o semil independent (1276-1343), els reis mallorquins usaren sempre les barres al seu escut i la seva bandera. I aquesta era també la que duïen els representants del rei a Ciutat i als pobles, la que duïen els vaixells mallorquins, l'exèrcit mallorquí i la que el poble coneixia i estimava.

Durant l'època dels Austries, l'ús de les divises reials fou imprecisa, però Carles V usà les quatre barres en algunes expedicions com a rei de Catalunya-Aragó.

Després dels decrets de Nova Planta, les banderes del rei, de l'exèrcit i de la marina utilitzades a les terres catalanes foren les mateixes que a Castella, però les quatre barres subsistiren com a emblema de cadascuna de les regions catalanes. Carles III trià per a la marina una bandera amb tres faixes grogues i dues de vermelles —s'ha dit que basant-se en la catalana—, que el segle XIX es convertí, un poc modificada, en la bandera oficial de l'Estat.

L'ANOMENADA BANDERA DE MALLORCA

Des de principis de segle, especialment en els temps actuals, s'ha usat a Mallorca —mai a les altres illes— una bandera amb les quatre barres i una franja morada amb un castell blanc a la part del màstil. S'ha volgut fer creure que aquesta ha estat durant la història la bandera mallorquina i molta gent així ho creu, malgrat que sigui absolutament fals. A Menorca es ve usant, també des de principis de segle, una bandera similar, però amb la franja blava.

La bandera anomenada «mallorquina», promoguda per l'Ajuntament de Ciutat, s'ha volgut justificar amb un document del rei Sanç, del 1312, en el qual es concedeix als jurats de Ciutat de Mallorca (avui en diríem consellers municipals) una ensenya amb les barres de la Casa Reial i un castell blanc sobre fons lívid. Tal document, escrit en llatí, és confús i susceptible de diferents interpretacions; però, endemés, l'ensenya atorgada pel rei Sanç no apareix documentada en cap època, ni en llibres, pintures, escultures, monedes, etc. No sabem, per tant, si arribà a ser usada mai o no, i cal deduir que si va ser realment utilitzada fou només durant uns pocs anys. Pensar que és la bandera històrica de Mallorca és pura fantasia.

En canvi, la documentació ens indica que l'ensenya simplement barrada ha estat utilitzada en aquestes illes de forma general i ininterrompuda des del 1229. Era la insígnia dels nostres reis i també la del nostre poble. Per exemple, durant l'alçament popular dels forans, al segle XV, la bandera que arboraven els heroics combatents de Simó Tort Ballester no era altra que la «bandera reial» —les quatre barres— que agafaven de les cases consistorials o que ells mateixos confeccionaven.

Cal dir, a més, que des de l'Edat mitjana s'ha celebrat a Ciutat de Mallorca, cada 31 de desembre, la «festa de l'estendard» (aigualida avui i convertida en «fiesta de la conquesta»), durant la qual el poble retia homenatge a la senyera del Conqueridor, que era passejada en solemne processó pels carrers de Ciutat.

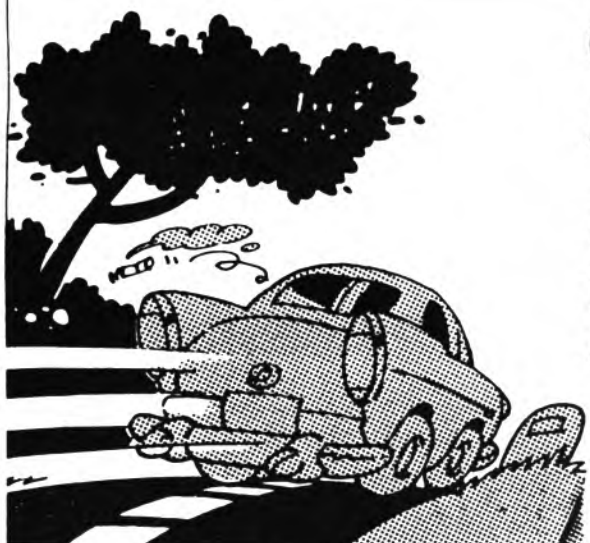
En resum, les quatre barres, a l'escut i a la bandera, són, sens dubte, l'ensenya nacional dels illencs. Són el símbol de lluita d'un poble que cerca la seva identitat i la construcció del seu futur. Afegir-hi franges, del color que sigui, significa establir divisions gratuïtes entre les illes i entre les terres de la nostra comunitat catalana.

L'ESCUT DE CIUTAT DE MALLORCA

Es amb forma de rombe i dividit amb quatre quaters; el primer i quart amb les barres, i el segon i tercer amb un castell damunt ones blaves. Apareix documentat constantment des del segle XIV. Aquest és l'escut de Ciutat i no de Mallorca, ni de les illes, com de vegades es pretén.

Fa pocs dies que han estat operades 3 persones de Lloret de trencadura; són Na Catalina Amengual "de Can Company", D. Miquel Mulet "el Senyor Rector" i l'amo Andreu Ramis "Rosset".

Circulant per carretera, mirau prim amb el foc

Si sou fumador, no tireu mai un misto encès o una llosca per la finestra de l'automòbil. Fàcilment podríeu provocar un incendi forestal. Pensau que per calar foc basta mol poc i que els mals ocasionats no tenen remei més que a força de temps.

Amb el foc, hem de mirar prim.

Evitem els incendis forestals

CONSELL INSULAR
DE MALLORCA
SERPREISAL

Mallorca
cada dia més

Comunitat Autònoma
de les Illes Balears
Conselleria de Cultura

Es trenet de S'Arenal

Associació Premsa Forana
de Mallorca

Fa cinquanta-vuit anys vaig conèixer per primera vegada la platja de S'Arenal. Era un desert. No hi havia ni camí ni carretera. En aquelles saons Mallorca no coneixia encara la febre de banyar-se a la mar i mancarien molts d'anys per arribar a les massives onades de cares rosses i de cabells daurats que, avui dia afa-megats de sol i d'iode, vénen i es tomben damunt les arenes immaculades, per torrar-se talment escarriats a la planxa. Llavors no. No correm el perill d'esgarronar-nos en aquests paratges tranquils i solitaris. La natura era aquí totalment verge.

Al començament de la platja, si veníeu de Ciutat, hi trobàveu Ca'n Pastilla i a l'altre cap un quern de casetes, que es deia S'Arenal. Ca'n Pastilla tenia una dotzena de cases només, on hi estiuejaven algunes famílies benestants. Però en tot i ésser tan pocs els veïns, els tramvies elèctrics que hi descarregaven, feien quatre voltes al dia, amb escassos passatgers. A l'altre extrem de la platja, com hem dit, s'hi trobava S'Arenal, de Lluçmajor, que consistia en dues cases baixes i senzilles on alguns llucmajorers hi malpassaven mig dia, puix que, en arribar Santa Càndida, sa Patrona, havien d'aplegar-hi, per anar a la festa i, a l'endemà començar la

tasca de la collita de les ametles, de què en són tan rics els llucmajorers.

Hem dit que la platja era llarga i deserta. En tot el seu trajecte hi havia sols tres cases: la primera era Ca'n Rigo, la segona Ca'n Moner, i la tercera... encara no existia! Així de solitari era el nostre paratge. No volem dir amb això que no s'hi ves alguna persona nedant, amb la vestimenta pròpia de l'època, d'una sola peça, que sols deixava al descobert la meitat dels braços i dels genolls en avall, amb les clàssiques retxes blanques de zebra d'un dit d'amplària. Amb un poc de bona sort, podíeu topar-vos amb alguns pagesos, acabades les messes, eixancats damunt la bístia, que també entrava a l'aigua fins que aquesta li arribava tall de panxa. Que les bísties també tenen dret a rentar-se, al manco una volta a l'any.

Corregueren els anys i l'evolució arribà també a la nostra platja. Els diumenges començaren a veure-s'hi alguns banyistes més, tots de les nostres contrades, que cercaven refrescar la seva còrpora en el rigor de la canícula. Sense esperar ni un minut més, les nostres autoritats, sempre zeloses de l'ordre i el bon nom, programaren, a S'Arenal, tres zones de bany amb diferents

des una de l'altra, per als diferents usuaris de les nostres aigües blaves. La primera, que es trobava gairebé davant les mateixes cases de S'Arenal, estava reservada al sexe femení. Seguia en direcció cap a Ciutat, la zona on s'havien de banyar els homes. I a continuació venia la tercera, que es destinava... a les bísties! Així de separats els tres grups...!

Per unir les dues "poblacions" indicades, no hi havia encara l'actual carretera ni fins i tot un mal camí ran de la mar. Amb tot i això, per salvar aquesta distància de cinc quilòmetres, teníem un trenet, d'un sol vagó, però un trenet! Així mateix, a voltes, si les circumstàncies ho demanaven, li enganxaven un remolc, per dur més gent. El nostre trenet duia un motor de gasolina, que us resplendia dins el cervell i feia tremolar tot el buc. Un dolç i suau tremolor, que us invadia les cames i el cos sencer, per fer més variat el trajecte. A la fi ho agraïeu, perquè us llevava la són i així podíeu admirar el paisatge i les postes de sol meravelloses. Era un trenet domèstic, pacífic i sense pretensions, que amb greu dificultat mai sobrepassava els quaranta per hora, malgrat que els majors d'edat creguessin que aquella velocitat vertiginosa era ben temerària, puix corrien el perill de sortir-nos dels rails o esclafar-nos contra les primeres cases de S'Arenal o de Ca'n Pas-

tilla. Els estudiants maliciosament li deien "Sa Porcelleta". Era un trenet familiar on cada dia us hi trobàveu amb les mateixes cares. I com que ningú mai tenia presses, ni d'anada ni de venguda, era ben comprensible que esperàssim a què hi fóssim tots, perquè tots teníem dret a anar a Ciutat.

D'aquesta manera el nostre trenet feia i desfeia el camí, que hi ha d'aquí a Ca'n Pastilla, i de Ca'n Pastilla aquí, tres voltes al dia. Perquè vegeu si era familiar us diré que el conductor es prenia el dret adesiara d'aturar la maquinària, per botar i arribar fins a l'aigua, d'on arplegava uns quants de tions o de branques, que el temporal havia tirat damunt l'arena. Ell necessitava llenya per encendre el foc per fer el sopar o per escalfar-se les vetlades d'hivern. En feia un feix, el fermava i, a peu segur i amb parsimònia patriarcal, retornava al vagó. La col·locava on manco estorbàs al pasatger. I llavors a tot gas, per rescabalar el temps perdut, tornàvem a partir.

A dos llocs distints del trajecte, les vies es duplicaven. Preníem la de la dreta, esperant que arribàs l'altre trenet, que havia de venir per la mateixa línia i que tant es podia torbar un quart com mitja hora.

Quin temps, aquell, i com ha canviat, S'Arenal els darrers anys!

Joan Llabrés i Ramis

Amb el suport de

"la Caixa"
CAIXA DE PENSIONS

Els escrits publicats en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

infantesa

I

Aquest ídol, ulls negres i crin groga, sense parents ni cort, més noble que la fàbula, mexicana i flamenca; el seu domini, atzur i verdenc insolents, s'estén sobre platges anomenades, per ones sense vaixells, de noms feroçment grecs, eslaus, cèltics.

Al llindar del bosc -les flors de somni dringuen, esclaten, enllumenen- la noia dels llavis de taronja, genolls creuats en el clar diluvi que brosta dels prats, nuesa que ombregen, atravessen i vesteixen els arcs de Sant Martí, la flora, la mar.

Senyores qui giravolten sobre les terrasses veïnes de la mar; nenes i gegantes, superbes negres en el verdet, joies dempeus sobre el sòl gras dels bosquets i dels jardinetes desglaçats, -joves mares i germanes grans de mirades plenes de peregrinacions, sultanes, princeses de pas i de costum tirànics, petites estrangeres i persones dolçament desdixades.

Quin enuig, l'hora de l'"estimar cos" i del "cor estimat".

III

En el bosc, hi ha un ocell, el seu cant us detura i us fa enrogir.

Hi ha un rellotge que no sona.

Hi ha una fondalada amb un niu de bèsties blanques.

Hi ha una catedral que davalla i un llac que puja.

Hi ha un petit cotxe abandonat en el matissar, o qui davalla el sender corrent, entrellaçat.

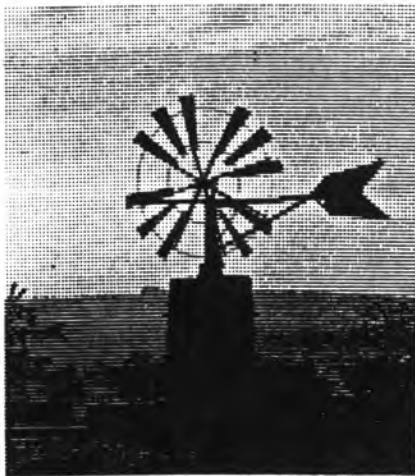
Hi ha una tropa de petits comedians disfressats, sotjats sobre la carretera a través del llindar del bosc.

Hi ha a la fi, quan hom té fam i sed, algú qui us treu fora.

De Jean-Arthur Rimbaud (Traduït per Andreu Salom)

UN CONSELL AL TEU SERVEI.

Cada any el Consell Insular de Mallorca du a terme nous projectes per garantir millors serveis públics a totes les persones que viuen a la nostra illa. A la vegada manté i incrementa els que ja hi ha. I tot això ho fa a través de les seves àrees d'actuació.

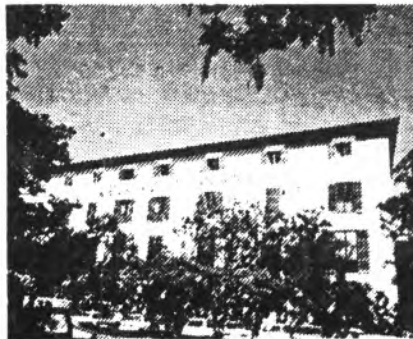

ÀREA ECONÒMICA

Promoció del turisme. Protecció de l'entorn amb campanyes de neteja de platjes i el nostre lloc. Impuls de la nostra indústria i comerç. Accions de millora de la ramaderia i l'agricultura.

ACCIÓ SOCIAL I SANITAT

Hospital General. Hospital Psiquiàtric. Llar de l'Infància. Llar de la Joventut. Llar dels Ancians. Patronat Verge de la Salut. Hospital de Nit.

Centre de Prevenció de l'Abús de Drogues. Grup d'Educació Sanitària a les Escoles. Elaboració del Mapa de Serveis Socials de Mallorca.

ÀREA DE CULTURA I ESPORT

Ordenació d'arxius propis i d'altres organismes. Difusió cultural per mitjà del Teatre Principal i la Biblioteca Artesana. Impuls del coneixement i l'ús de la nostra llengua. Difusió del nostre folklore. Elaboració del Pla d'Instal·lacions Esportives en els municipis. Foment de l'iniciació i pràctica de tot tipus d'esport.

ÀREA DE COOPERACIÓ I ORDENACIÓ DEL TERRITORI

Elaboració del Pla d'Obres i Serveis per dotar els pobles de l'infraestructura bàsica. Manteniment de la xarxa viària pròpia (39% de les carreteres mallorquines). Servei de Prevenció i Extinció d'incendis i Salvament.

El Consell Insular de Mallorca treballa intensament des de aquestes quatre àrees perquè a la nostra illa es pugui viure cada dia millor, amb totes les comoditats, salut, i un constant enriquiment cultural. L'avanç en aquest sentit ha estat continu durant els vuit anys de funcionament del Consell, i els fruits obtinguts, molt nombrosos. Per això, avui ens sentim satisfets de la feina feta, i a la vegada, plens d'il·lusió per incrementar-la cada any.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA